

DOMÈNEC UMBERT

L'ESTAT RECAPTARÀ ELS DINERS DE L'ESGLÉSIA

El camí de l'autofinançació

Enguany, quan els catòlics facen la seua declaració de renda, hauran d'explicitar en el seu imprès que el 0,5 per cent del que pagan a Hisenda ha de ser destinat a la finançació de la seua església. La confessió catòlica comença així el camí cap a l'autofinançació.

Joana Font

Els acords necessaris per tal de conduir l'església a l'autofinançació foren signats el 3 de gener de 1979 entre la Santa Seu i l'Estat espanyol. Es tractava de quatre tipus diferents de pactes: jurídics, econòmics, d'educació i d'assistència social. L'acord econòmic, un dels més importants, constava de tres fases. En la primera, l'estat es comprometia a finançar l'organització eclesiàstica a través dels seus pressupostos generals.

En la segona, que comença ara, el sistema de finançament es fa mixt gràcies a l'aplicació del sistema d'assignació tributària, conegut popularment

amb el nom «d'impost religions». En realitat no es tracta de cap impost suplementari sinó de l'assignació d'un 0,5 per cent de la quantitat que cada contribuent catòlic guanya a Hisenda cap a les arques de l'església. En el cas que la institució no arribara a aconseguir amb aquest mecanisme els diners necessaris per al seu funcionament, l'estat el complementaria amb la seua aportació. És per això que diem que es tracta d'un sistema mixt.

En la tercera i última fase hi ha previst que es posi en marxa l'autofinançació i que l'activitat pastoral que desenrotlla l'església pugui sostenir-se gràcies a les rendes que li proporciona el seu patrimoni i a l'aportació dels creients.

No n'hi ha prou amb les almoines.

Els diners de l'església catòlica

Parlar de la finançació de l'església és molt difícil perquè no hi ha cap unitat administrativa ni, en principi, realitza activitats financeres. Segons Bernardo Herráez, gerent de la Conferència Episcopal Espanyola, «l'església és un conjunt d'institucions amb autonomia pròpia i dues fonts comunes d'ingressos: les aportacions dels fidels i les rendes patrimonials».

El Fondo Común Interdiocesano és l'organisme que es fa càrrec dels 14.000 milions que destina l'estat en els seus pressupostos al finançament de l'església i els 1.139 milions que aporten les diferents diòcesis. El pressupost total del Fondo arriba a 15.026 milions i, d'aquests, se'n destinen posteriorment diverses partides per ajuts a diòcesis. En aquest sentit, l'administració eclesiàstica és molt semblant al model de gestió centralista de l'estat.

Les partides que suposen al Fondo Común Interdiocesano les despeses més altes són: el manteniment de per-

«Les dues fonts d'ingressos són: les aportacions dels fidels i les rendes patrimonials».

L'assignació tributària és voluntària i per tal que l'estat pugui donar a l'església el 0,5 abans esmentat, el contribuent haurà d'explicitar-ho ben clar en el seu full de declaració de renda. La

Conferència Episcopal Espanyola, una de les parts més interessades que tots els catòlics guanyin aquest percentatge, posarà en marxa en les pròximes setmanes una campanya d'informació.

FONS COMÚ INTERDIOCESÀ-ANY 1988

CONSTITUCIÓ

I. DOTACIÓ ESTATAL	13.842.985.000
II. DOTACIÓ ESTATAL PER A REPARACIÓ DE TEMPLES I RESIDÈNCIES SACERDOTALS ..	44.000.000
III. APORTACIÓ DE LES DIÒCESIS	1.139.032.114
	<hr/>
	15.026.017.114

DISTRIBUCIÓ

A) CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA	2.370.344.996	
A.1. Despeses de personal: Retribucions a Srs. bisbes	107.683.200	
A.2. Seguretat Social del clero diocesà	2.055.516.396	
A.3. Altres	332.747.600	
—Fons Intermonacal de Religioses de Clausura	16.291.300	
—Conferències de Religioses i Religiosos (CONFERS)	84.596.200	
—Conferència Episcopal Espanyola	87.630.600	
—Períodes de manca de sacerdots a jubilar	20.000.000	
—Universitat Pontifícia de Salamanca	74.172.400	
—Plus de diòcesis insulars:		
•Apartat A	12.271.400	
•Apartat B	2.341.300	
—Institucions a l'estranger	6.544.400	
—Mutualitat del clero espanyol	1.000.000	
—Santa Seu	10.400.000	
—Ajut a Conferències Episcopals i Tercer Món	10.000.000	
—Pressupostos extraordinaris	7.500.000	
A.4. Universitats Eclesiàstiques	234.397.800	
B) DIÒCESIS		12.295.672.118
B.1. Despeses de personal	10.606.028.511	
B.2. Despeses patrimonials (conservació de temples i cases parroquials)	258.725.532	
B.3. Activitats pastorals	1.257.505.275	
B.4. Seminaris majors i menors	173.412.800	
TOTAL		15.026.017.114

Fons informatives: Butlletí oficial de la Conferència Episcopal Espanyola n. 17 (1988), pàgs. 14 i 15.

sonal —10.606 milions—, la Seguretat Social del clero —2.055 milions—, el capítol de *varios* —332 milions— i el d'Universitats Eclesiàstiques —234 milions.

El perquè de la finançació estatal a l'església

L'església s'autofinança a l'Estat espanyol fins a la meitat del segle XIX (1813-1850), període en el qual es produí la desamortització de Mendizábal i es prohibí a la institució que cobrara impostos. La primera constitució que parla de l'obligació de l'estat per mantenir el culte és la de 1837 (Art. 11). Aquesta disposició es repetiria també a les Constitucions de 1845, 1869 i 1876.

El 1953, el règim franquista signà amb la Santa Creu un Concordat compromentent-se al sosteniment de l'església «a título de indemnización por las pasadas desamortizaciones y por la contribución a la obra de la Iglesia a favor de la nación».

Amb la instauració de la democràcia, l'estat firma un nou Concordat, el de 1979. En el document subscrit no es parla ja que l'estat tinga de continuar finançant l'església per les passades desamortitzacions sinó pel fet que aquesta promou el bé comú. Per bé comú hem d'entendre el fenomen religiós i l'activitat social desenrotllada per l'església: obres de beneficència, art, cultura...

Aquest mateix principi permet a l'església no quedar subjecta a tributacions per les prestacions que pugui obtenir dels seus fidels, ensenyament en seminaris, adquisició d'objectes destinats al culte, patrimoni immoble o impostos sobre successions, donacions, transmissions patrimonials, com també a certs beneficis fiscals.

La finançació de les confessions fora de l'Estat espanyol

A la majoria dels països socialistes, llevat de l'URSS, els estats ajuden al sosteniment de les confessions mitjançant exempcions fiscals, manteniment de temples, seguretat social a ministres consagrats i subvencions d'activitats caritatives o assistencials. Romania, Txecoslovàquia i Hongria paguen salaris als seus ministres sagrats sempre que aquests hagen prestat jurament de fidelitat al règim i exercesquen l'activitat eclesiàstica amb el permís de l'estat.

La República Democràtica Alemanya permet que les esglésies recaptin

un impost religiós del sou dels ciutadans. Aquest impost és de l'1 per cent. A Polònia hi ha un fons eclesiàstic per cadascuna de les confessions. Als països del Benelux, les confessions reconegudes, catòlics, protestants i jueus són subvencionades per l'estat. A Holanda, a més d'aquesta subvenció, l'estat cobra un impost religiós que ell mateix recapta per a les distintes confessions.

A l'Alemanya Federal, a més de les subvencions que reben les confessions, l'estat cobra un impost addicional di-

ferent dels seus per tal de fer-lo arribar a les esglésies. França i Portugal no subvencionen directament cap confessió. Indirectament paguen els serveis religiosos a penitenciaris i establiments hospitalaris. També contribueixen a la construcció d'esglésies i apliquen deduccions per donatius.

El model italià és el cas que més s'assembla a l'espanyol. L'actual sistema de finançació és mixt, estat-assignació tributària. A partir de 1990, l'església italiana s'independitzarà totalment de l'estat i passarà a autofinçar-se. □

LES DIÒCESIS DE LA TARRACONENSE OPTEN PER L'AUTOFINANÇACIÓ

Desconfiar de la CEE

Mentre la recaptació fiscal de Catalunya representava, el 1986, el 23-24% de l'Estat espanyol, la Tarraconense només en rebia un 10%. La redistribució de la CEE no interessa als catòlics catalans.

Les diverses diòcesis de l'administració eclesiàstica pateixen el centralisme de la finançació.

F. Sanmartí i Casals

El finançament de les diòcesis en què es troba dividida l'administració eclesiàstica és centralista. Tots els diners que dona l'estat a l'església han de passar necessàriament pel Fondo Común Interdiocesano i és aquest qui reparteix després les quantitats que possibiliten, en part, el funcionament de les diverses circumscripcions.

Aquest model de gestió facilitada que hi haja diòcesis que fan arribar al Fondo Interdiocesano molts més diners dels que després reben. Catalunya és, en aquest sentit, un bon exemple.

Dins del projecte global conegut pel nom «Germanor», les vuit diòcesis de

la Tarraconense —Barcelona, Girona, Lleida, Solsona, Tarragona, Tortosa, Urgell i Vic— treballen plegades des de l'any 1982 amb l'objectiu d'avançar cap a la total autofinançació. Com a conseqüència, l'any 1986, per exemple, l'índex global d'autofinançament de les diòcesis de la Tarraconense ja va arribar quasi al 75 per cent.

Des del punt de vista d'aquestes diòcesis, el nou sistema d'assignació tributària cal considerar-lo beneficiós per al conjunt de l'economia de l'església, sense que arribi a tenir els avantatges que hauria comportat un sistema de finançació netament favorable, com per exemple, el de la desgravació fiscal. Entre els aspectes considerats més positius del nou sistema de finançament